

ዳኞች፡- ዓብዱልቃድር መሐመድ

መስፍን እቁበየናስ

ታፈሰ ይርጋ

ዓሊ መሐመድ

ሱልጣን አባተማም

አመልካች፡- አቶ ክፍሌ ወልዴ - ቀረቡ።

ተጠሪ፡- ፔትራም ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማኅበር - አልቀረበም።

መዝገቡ የተቀጠረው ለምርመራ ነበር። መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን፣ ውሣኔ ሰጥተናል።

ፍርድ

መዝገቡ የተከፈተው አመልካች በፍርድ የተወሰነብኝን የተጠሪውን እዳ እንዲያስፈጽም፣ በፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ትዕዛዝ የተሰጠው የፍርድ አፈፃፀም መምሪያ፣ የፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ድንጋጌዎችን ሳያከብር፣ የፈፀመውን የሀራጅ ሽያጭ የከፍተኛው ፍ/ቤት በማጽደቅ፣ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ፈጽሟል፣ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ወደ ይግባኝ የሚያስገባ በቂ ምክንያት የለም በማለት አላግባብ የሥር ፍርድ ቤት ውሣኔ በማጽናቱ፣ በከፍተኛ ፍርድ ቤት የተፈፀመው መሠረታዊ የሕግ ስህተት ስላልታረመ በሰበር ይታይልኝ በማለት አቤቱታ በማቅረቡ ነው።

ክርክሩን የከፍተኛው ፍርድ ቤት የፍርድ ባለሙሉቱን /የተጠሪውን/ ዕዳ ለማስከፈል ይቻል ዘንድ በቡራዩ ልዩ ቀበሌ በቤት ቁጥር 1008 ተመዝግቦ የሚገኘው፣ የአመልካቹ የመናፈሻ ድርጅት በፍርድ አፈፃፀም መምሪያ በኩል በሀራጅ ተሸጦ ለፍርድ ባለሙሉቱ እንዲከፈል የሰጠውን ትዕዛዝ የፍርድ አፈፃፀም መምሪያ የፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ድንጋጌዎችን በአግባቡ ተግባራዊ ሳያደረግ፣ ሽያጩን ፈጽሟል እና ይሰርዝ

የሚል ነው። አመልካቹ የፍርድ አፈፃፀም መምሪያ ንብረቱን ከዋጋው በታች በሆነ ግምት፣ የሀራጅ ጨረታ ማከናወኑ፣

- የድርጅቱ ሽያጭ የተከናወነው፣ በግልጽ ጨረታ ሳይሆን፣ ሀራጅ ባይ፣ ብቸኛ ተወዳዳሪ ሆኖ ጨረታውን አሸንፏል ከተባለው ሰው ጋር ባደረገው ድርድር እንጂ በሀራጅ ደንብና ሥርዓት መሠረት ባለመሆኑ፣
- በወቅቱ በሀራጅ ጨረታው ለመወዳደር ስድስት የሚሆኑ ሰዎች ቀርበው የነበሩ ቢሆንም አላግባብ በተንኮል በጨረታው እንዳይሳተፉ በመደረጉ
- ብቸኛ ተጫራች ሆኖ በመቅረብ ንብረቱን ገዝቷል የተባለው ግለሰብ የፍርድ ባለሙሉት የሆነው የንግድ ድርጅት መሥራች እና ባለአክሲዮን የሆኑት የአንደኛው ወንድም በመሆናቸው፣ በአጠቃላይ ሀራጁ የሕግ ስርዓትን ባላሟላ ሁኔታ፣ በተንኮልና በጥድፈያ የተፈፀመ በመሆኑ የሀራጅ ሽያጩ ፈርሶ ሌላ ጨረታ እንዲካሄድ ትዕዛዝ ይሰጥልኝ በማለት፣ ከፍተኛው ፍርድ ቤት ያመለከቱ ሲሆን ተጠሪው በበኩላቸው የንብረቱን ግምት በተመለከተ ቀደም ብለው ያቀረቡት ተቃውሞ ስለሌለ አሁን ሊከራከሩበት አይችሉም፤
- በጨረታው የተሳተፈው አንድ ተጫራች ብቻ ቢሆንም፣ ከመሸጠው ብር 5000 /አምስት ሺህ/ ጨምረው የገቡ በመሆኑ በዚህ በኩል የተፈፀመ የሕግ ስህተት የለም።
- ጨረታውን ያሸነፉት ግለሰብ የፍርድ ባለሙሉት የሆነው የንግድ ድርጅት የአክሲዮን ባለድርሻ ከሆኑት የአንደኛው ወንድም ናቸው የሚለው አቤቱታም ዕውነትነት የለውና ቢሆንም ቢሆኑም እንኳን ጨረታውን ለማፍረስ በቂ ምክንያት ስለማይሆን የፍርድ ባለዕዳው ማመልከቻ ውድቅ ሆኖ የሀራጅ ሽያጩ እንዲፀድቅልን በማለት መልስ ሰጥቷል።

የከፍተኛው ፍርድ ቤት በግራ ቀኝ በኩል የቀረበውን ክርክር ከሰማ በኋላ በጉዳዩ ላይ የፍርድ አፈፃፀም መምሪያን ሪፖርትና መግለጫ ከሰማ በኋላ ከመጀመሪያ በሀራጅ ሂደቱ ከሥነ ሥርዓት ውጭ የሆነ ተግባር ተፈጽሟል አልተፈፀመም ተፈጽሞስ ከሆነ ተፈፀመ የተባለው ግድፈት ጨረታውን ለማፍረስ የሚችል መሠረታዊ የሕግ ስህተት ነው ወይስ አይደለም የሚሉትን ጭብጦች በመያዝ፤

- በጨረታው አንድ ተጫራች ብቻ ቀርቦ፤ ንብረቱ ለእሱ እንዲሸጥ መደረጉ፤ ምንም ዓይነት የሕግ ስህተት የሌለበት አሠራር በመሆኑ፤
- በጨረታው አሸናፊ ሆኖ የፍርድ ባለዕዳውን ንብረት የገዛው፤ የፔትራም ሀላፊነቱ የተወሰነ የግል ማንበር የአክሲዮን ባለድርሻና ባለቤት ከሆኑት የአንደኛው ወንድም ነው የተባለው በፍርድ ባለዕዳው የተካደና ማስረጃ ያልቀረበበት በመሆኑና፤ ወንድም ሆነው ቢገኙ እንኳን፤ ሽያጩን ለማፍርስ በቂ ምክንያት ስለማይሆን፤
- ሽያጩ የተከናወነው በድርድር ነው የሚለው፤ ምንም እንኳን ግንቦት 3 ቀን 1997 ዓ.ም. በሀራጅ ባዩ ተዘጋጅቶ የቀረበው ሪፖርት ንብረቱ በድርድር የተሸጠ በሚመስል አገላለጽ ተጽፎ፤ የቀረበ ቢሆንም አገላለፁ፤ በወቅቱ የቀረበው ብቸኛ ተጫራች በመጀመሪያ ንብረቱን በመነሻ ዋጋው ለመግዛት እንደሚፈልግ ለሀራጅ ባዩ ከገለፀ በኋላ ሀራጅ ባዩ ከመነሻ ዋጋው ላይ የተወሰነ ዋጋ ጨምሮ እንዲገዛ ሲነግረው ብር 5000 /አምስት ሺህ ብር/ በመጨመር ግዢውን እንደፈፀመ ለመግለጽ ታስቦ የተፃፈ መሆኑን ስለሚያሳይና ይኸም በፍትሐብሔር ስነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 422 ንዑስ አንቀጽ 3 መሠረት ንብረቱ በግል ውል ወይም በድርድር የተሸጠ መሆኑን ስለማያመለክት እና በአጠቃላይ የሀራጅ ሽያጩ ሊፈረስ የሚችለው፤ ጨረታው እንዲፈረስ በጠየቀው ወገን መብት ለይ ጉዳት ማድረሱ ሲረጋገጥ በመሆኑና ሀራጅ የተባለውን ንብረት

ግምት ብር 438,946 /አራት መቶ ሰላሳ ስምንት ሺህ ዘጠኝ መቶ አርባ ስድስት ሆኖ እያለ ከግምቱ በላይ በብር 443,946 /አራት መቶ አርባ ሶስት ሺህ ዘጠኝ መቶ አርባ ስድስት ብር/ የተሸጠ በመሆኑና የፍርድ ባለዕዳው የንብረቱ ግምት ከሶስት ሚሊዮን በላይ ነው በማለት ያቀረበው ተቃውሞ፤ ንብረቱ ሀራጅ ከመባሉ በፊት ያልቀረበና ተቀባይነት የሌለው በመሆኑ የፍርድ ባለዕዳው የሀራጅ ሽያጩ እንዲፈረስ ያቀረቡት ማመልከቻ ተቀባይነት የለውም በማለት ትዕዛዝ ሰጥቷል።

አመልካች በፍርድ አፈፃፀም መምሪያ ተፈጽሟል የሚላቸውን ስህተቶችና የከፍተኛው ፍርድ ቤት በሰጠው ትዕዛዝ አለበት የሚሉትን የሕግ ስህተት በመግለጽ ይግባኝ ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ያቀረቡ ቢሆንም ይግባኝ ሰሚው ፍርድ ቤት ከፍተኛው ፍርድ ቤት የሰጠው ትዕዛዝ የሚነቀፍበት ምክንያት እና ወደ ይግባኝ የሚያስገባ ምክንያት አለመኖሩን በመግለጽ መዝገቡን ዘግቶታል።

አመልካች ይህንን በመቃወም ለሰበር ባቀረቡት አቤቱታ፡-

- በዕለቱ ሀራጅ የተባለውን ድርጅት ለመግዛት ስድስት ሰዎች መጥተው የነበረ መሆኑንና ባልታወቀ ምክንያት ሌሎች ሰዎች ከሄዱ በኋላ አንድ ተጫራች ብቻ ነው የቀረበው ተብሎ መሸጡን አስመልክቶ ያነሳሁትን ተቃውሞ በተጠሪው በኩል ሳይካድ፤ ፍርድ ቤቱ የፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 428 ንዑስ አንቀጽ 5 አላግባብ በመጥቀስና በመተርጎም የጨረታው አሸናፊ የሆነው ሰው ብቻውን መጫረቱ የሕግ ስህተት የለበትም በማለት የሰጠው ትዕዛዝ መሠረታዊ የህግ ስህተት ያለበት በመሆኑ
- ድርጅቱን የገዛው ግለሰብ፤ በግልጽ ጨረታና በሀራጅ ደንብ፤ መሠረት ሳይሆን ከሀራጅ ባዩ ጋራ በዋጋ በመደራደር፤ የገዛው መሆኑን የሀራጅ ባዩ ሪፖርት እና ማብራከሪያ እያስረዳ ከፍተኛው

ፍርድ ቤት የፍትሐብሔር ሥነ ስርዓት ሕግ ቁጥር 422 ንዑስ አንቀጽ 3 አላግባብ በመጥቀስና በመተርጎም ሽያጭ ያከናወነው የግልጽ ጨረታና የሀራጅ ደንብን ተክትሎ ነው በማለት የስጠው ትዕዛዝ መሠረታዊ ስህተት ያለበት በመሆኑ

- ንብረቱን የገዛው ሰው የፍርድ ባለሙያነት የሆነው የንግድ ድርጅት ባለአክሲዮን ድርሻና ባለቤት የሆኑት የአንደኛው ወንድም ነው የሚለውን መቃወሚያ በማስረጃ አልተረጋገጠም፤ ቢረጋገጥም እንኳን፤ ጨረታውን ለማፍረስ በቂ ምክንያት አይደለም በማለት የስጠው ትዕዛዝ የተሣሣተ በመሆኑና በአጠቃላይ የጨረታው ሂደት የፍርድ ባለሙያነትን መብት በሚጎዳ መንገድ ያልተከናወነ በመሆኑ፤ የሀራጅ ሽያጩ ይፀናል በማለት የስጠው ትዕዛዝና ይግባኝ ሰሚው ፍርድ ቤት ወደ ጉዳይ የሚያስገባ በቂ ምክንያት የለም በማለት የስጠው ትዕዛዝ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ያለበት በመሆኑ ስበር ሰሚው ፍርድ ቤት ጉዳዩን አይቶ የተፈፀመው ስህተት እንዲታረም ትዕዛዝ ይሰጥልኝ በማለት በጽሁፍ አመልክተዋል።

ስበር ሰሚው ፍርድ ቤት ጉዳዩን ለማጣራት ካስቀረበ በኋላ፤ በጭብጡ ዙሪያ አመልካችና ተጠሪው የካቲት 29 ቀን 1998 ዓ.ም. ያደረጉትን የቃል ክርክር ሰምቷል። በተደረገው የቃል ክርክር አመልካቾች በአብዛኛው በስበር አቤቱታቸው የገለጹትን ነጥቦች በማብራራት ሀራጅ የተባለው ንብረት በዝቅተኛ ግምት ሀራጅ ጨረታ መቅረብ፤ ንብረቱን የገዛው ሰው በሀራጅ ደንብና ሥርዓት መሠረት ማይሆን በድርድር ንብረቱን መግዛቱ፤ በዕለቱ ስድስት ሰዎች ንብረቱን ለመግዛት የቀረቡ መሆኑና በማያውቁት ምክንያት ከግቢው ወጥተው ሲሄዱ እንዳገኛቸው በማብራራት የከፍተኛው ፍርድ ቤት እነዚህን መሠረታዊ ስህተቶች ለመሠራታቸው በቂ ማስረጃ እያለ የሀራጅ ሽያጩ

ይፀናል በማለት የስጠው ትዕዛዝ መሠረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት ያለበት ነው በማለት ተከራክሯል።

የተጠሪው ጠበቃ በበኩላቸው ፔትራም ኃላፊነቱ የተወሰነ የንግድ ድርጅት አመልካች የፍርድ ባለዕዳ መሆናቸውን በ1993 ዓ.ም. በፍርድ ያስወሰነ ቢሆንም ለሰባት ዓመት ያህል የፍርድ ባለዕዳው በተለያዩ ፍርድ ቤቶች ተንኮል ያለበት ክርክር ውስጥ በመግባትና ንብረቱን በማሣገድ ፍርዱን ማስፈፀም እንዳልቻሉ የሀራጅ ሽያጩ በተከናወነበት ቀን እኔ በቦታው ያልነበርኩ ሲሆን፤ ከደንበኞቹ ለመረዳት እንደቻልኩት፤ በወቅቱ ስድስት ሰዎች በጨረታው ለማሳተፍ መጥተው የነበረ መሆኑንና ሰዎቹም መታወቂያቸውን አስይዘው እንደነበር ነገር ግን አመልካቹ ይህ ቤት ሌላ ዕዳ አለበት ብትገዙት ሌላ ጣጣ ትገባላችሁ ብለው ስላስፈራሯቸው ከገዢው በስተቀር ሌሎቹ ጥለው የሄዱ መሆኑንና የጨረታው አሸናፊ በመሆኑ ግንባታው ንብረቱን ለመግዛት እየቻለ ሀራጅ ባዩ ግን ጨምር ሲለው ብር 5000 /አምስት ሺህ ብር/ የጨመረ መሆኑንና ይህም የአመልካችን መብት የሚያስጠብቅ እንጂ የሚጎዳ ባለመሆኑ፤ በአጠቃላይ የሀራጅ ሽያጩን የሚያፈርስ በቂ ምክንያት የለም በማለት ፍርድ አስፈፃሚው ፍርድ ቤት የስጠው ትዕዛዝ የሕግ ስህተት የሌለበት በመሆኑ የአመልካች አቤቱታ ውድቅ እንዲደርግልኝ በማለት ተከራክረዋል።

የቀረበው የመከላከያ ሀሳብ ከላይ የተገለፀው ሲሆን እኛም መዝገቡን መርምረናል። መዝገቡን እንደመረመርነው የፍርድ ባለዕዳው /አመልካቹ/ ንብረት ሀራጅ በሚባለበት ወቅት ስድስት ሰዎች በቦታው ተገኝተው የነበረ መሆኑንና በመጨረሻ አንደኛው ብቻ ቀርቶ ንብረቱን የገዛ መሆኑን ሁለቱም ተከራካሪዎች አልተካካዱም። አመልካቹ የመጡት ገዢዎች ምክንያቱን በማላውቀው ሁኔታ ከግቢ ሲወጡ አገኘኸቸው ያለ ሲሆን በተጠሪዎቹ በኩል የመጡት ገዢዎች የሄዱት አመልካቹ ይህ

ቤት ሌላ ዕዳ አለበት ብትገዙት ጣጣ ውስጥ ትገባላችሁ በማለቱና ሁከት በመፍጠሩ ነው በማለት ይከራከራሉ። ቀርበው የነበሩት ስድስት ሰዎች ውስጥ በጨረታ አሸናፊ የሆነውና ብቸኛ ተጫራች ነው የተባለው ሰው ሲቀር ቀሪዎቹ ጨረታውን በአግባቡ ለመክታተል የማያመች ሁኔታ በመፈጠሩ ወይም በመኖሩ ምክንያት ጥለው እንደሄዱ ግራ ቀኝ ተማምነዋል። እዚህ ላይ የሚነሳው ጥያቄ አንድን ንብረት በግለጽ ጨረታ ለመግዛት የተሰበሰቡ ሰዎች በተከራካሪዎቹ ወይም ከተጫራቾቹ አንደኛው በፈጠረው ሁከት ወይም በሌላ ሶስተኛ ሰው ተግባር ምክንያት ጨረታውን በመተው ሲበተኑ አንደኛው ሰው ቢቀርና ሀራጅ ባዩ ለቀረው ሰው ንብረቱን ቢሸጥ ጨረታው በአግባቡ ተፈጽሟል ማለት ይቻላል ወይ? የሚለው ነው።

አንድ ንብረት ሀራጅ በሚባልበት ጊዜ በጨረታው ለሚሳተፍ ጨረታውን ለሚያስፈጽሙና ሌሎች ሰዎች የሀራጅ ሂደቱን በተረጋጋ ሁኔታ የሚከታተሉበት፣ ሰላማዊ ሁኔታ መኖሩ የግድ አስፈላጊ ነው። በያዘነው ጉዳይ ጥፋቱ በማንኛው ተከራካሪ በኩል እንደተፈጸመ ለማየት ባይቻልም በሀራጅ ጨረታውን ለመሳተፍ ከመጡት ስድስት ሰዎች ውስጥ አንደኛው በስተቀር ሌሎቹ በወቅቱ ለመወዳደር የሚያስችላቸው ምቹና የተረጋጋ ሁኔታ ባለመኖሩ ጨረታውን ትተው ለመሄድ እንደተገደዱ በመዘገቡ ግራ ቀኝ ያቀረቡት ክርክር ያሳያል።

ስለሆነም አንድን ንብረት በሀራጅ ለመግዛት ሁለትና ከዚያ በላይ የሆነ ቁጥር ያላቸው ሰዎች ከመጡና በጨረታውም ለመሳተፍ እንደመጡ ከገለጹ በኋላ ከተከራካሪዎቹ በአንደኛው ወይም በሌላ ሶስተኛ ወገን ወይም በአጋጣሚ በተፈጠረ አደጋና ክስተት ተደናግጠው ሌሎቹ ጥለው ሲሄዱ አንደኛው ብቻ ቢቀር ፍርድ አስፈጻሚው ንብረቱን ለመጫረት የቀረበው አንድ ተጫራች ብቻ እንደሆነ በመቁጠር ጨረታውን ማከናወኑ የፍርድ አስፈጻሚው በአሻሻጡ ሥርዓት ላይ

ግዙፍ የሆነ ስህተት እንዳልፈጸመ ተደርጎ መታየት የለበትም። ምክንያቱም የሀራጅ ሽያጭ በሂደቱ ለመካፈል የሚፈልጉ ሁሉም ተሳታፊዎች ለደህንነታቸው የሚያሰጡትና የሚያስፈራቸው ሁኔታ ሃይማኖት በተረጋጋ ሁኔታ በሀራጅ ተሳትፈውና ተወዳድረው ከፍተኛ ዋጋ ያቀረበው አሸናፊ የሚሆንበት የሽያጭ ሥርዓት በመሆኑ ነው። ስለዚህ ሀራጅ በሚባልበት ጊዜ በተፈጠረው ሁከት ሃይደናገጥ ወደ ኋላ የቀረው ተጫራች እንደ ብቸኛ ተጫራች በመውሰድ በፍርድ አስፈጻሚው በኩል ሽያጩ መከናወኑ በንብረቱ አሻሻጥ ላይ የሚታየው የመጀመሪያው ግዙፍ ጉድለት በመሆኑና ይህም በፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 455 መሠረት ሽያጩን ለማፍረስ የሚያስችሉት መሠረታዊ ምክንያቶች መሆኑ “... በአሻሻጡ ሥርዓት ላይ ግዙፍ የሆነ ጉድለት ወይም ትክክለኛ ያልሆነ ተግባር ከተፈጸመና ...” ይህም በአመልካች ላይ መሠረታዊ ጉዳት የሚያስከትል ከሆነ ሀራጁን ለማፍረስ የሚያስችል በቂ ምክንያት እንደሆነ ሕጉ ካስቀመጣቸው ድንጋጌዎች ለመረዳት እየተቻለ፣

በያዘነው ጉዳይ ንብረቱን ለመግዛት ስድስት ሰዎች ቀርበው በጨረታው ለመወዳደር እንደሚፈልጉ ገልፀውና መታወቂያቸውን ካስያዙ በኋላ በዕለቱ በተፈጠረው ምቹ ያልሆነ ሁኔታና ሁከት ሌሎቹ ሲሄዱ ወደ ኋላ የቀረውን ተጫራች እንደ ብቸኛ ተጫራች በመቁጠር የፍርድ አስፈጻሚው ሽያጭ ማከናወኑ ምንም ዓይነት ስህተት እንደሌለበት በመቁጠር ከፍተኛው ፍርድ ቤት የፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 428 ንዑስ አንቀጽ 1 በመጥቀስ የሰጠው ትዕዛዝ የክርክሩን መሠረታዊ ጭብጥ የሳተና ከላይ የተነሱትን መሠረታዊ ነጥቦች ያላገናዘበ ሆኖ አግኝተነዋል። በሁለተኛ ደረጃ አመልካቹ ንብረቱ የተሸጠው በሀራጅ ሽያጭ መሠረት አይደለም በማለት የተከራከረ በመሆኑና ከፍተኛው ፍርድ ቤትም ሆነ ተጠሪው በድርድር በሚመስል ሁኔታ ዋጋው የተወሰነ መሆኑን የሚያመለክት አገላለጽ የተጠቀሙ

በመሆኑ ንብረቱ የተሸጠው በሀራጅ ሽያጭ ሥርዓት መሠረት ነው ወይስ በድርድር የሚለው ነጥብ መታየት ይኖርበታል።

አንድ ንብረት በሀራጅ ሲሸጥ፣ የዋጋው ከዜሮ ሊነሣ ወይም ንብረቱ የሚሸጥበት ዝቅተኛ ዋጋ ተገምቶ ሊካሄድ እንደሚችል ይታወቃል። በያዘነው ጉዳይ ንብረቱ የሚሸጥበት ዝቅተኛ ዋጋ ተገምቶ ቀርቧል። ንብረቱን በጨረታ አሸናፊ ሆኗል የተባለው ሰው መጀመሪያ የሰጠው ዋጋ ንብረቱን በግምቱ ማለትም በብር 438,946 /አራት መቶ ሰላሣ ስምንት ሺ ዘጠኝ መቶ አርባ ስድስት ብር/ ለመግዛት ነበር። ይህ ገዢ ያቀረቡት የመግዣ ዋጋ ፣ ሌሎች ተጫራቾች ቢኖሩ የተሻለ ዋጋ በማቅረብ ለማፍረስና በመጨረሻም ከፍተኛ ዋጋ ያቀረበው የጨረታው አሸናፊ ሆኖ ግቡን የሚፈጽምበት ሥርዓት ትክክለኛው የሀራጅ የሽያጭ ሥርዓት እንደሆነ ከፍትሐብሔር ሕግ ቁጥር 1688 ንዑስ አንቀጽ 2 ድንጋጌ ለመረዳት ይቻላል።

በያዘነው ጉዳይ ንብረቱን የገዛው ሰው ብቸኛ ተጫራች ነው። ይህ ሰው ንብረቱን በመነሻ ዋጋ ለመግዛት ዋጋ ሲያቀርብ ሀራጅ ባዩ በዚህ ዋጋ ከተስማማ ሽያጩ መፈፀሙን ማሳወቅ በተጫራቾች የቀረበው ዋጋ በቂ አይደለም ብሎ ካሰበ ደግሞ ሂደቱን በማቆም ለፍርድ ቤቱ ሪፖርት ማድረግ ሲገባው የቀረበውን ብቸኛ ተጫራች የተባለውን ሰው ንብረቱን ለመግዛት ከቀረበው ዋጋ በላይ ሀራጅ ባዩ ይህንን ያሕል ጨምረህ ውሰድ በማለት ሽያጭ መፈፀሙ ከገዢው ጋር ንብረቱ የተሸጠበትን ዋጋ በድርድር የወሰነው መሆኑን የሚያሳይ ሆኖ እያለ የከፍተኛው ፍርድ ቤት ይህንን እንደ ትክክለኛ የሀራጅ ሽያጭ መቀበሉ ተገቢ ባለመሆኑና ክርክር የተነሳበት ንብረት የሀራጅ ሽያጭ ሥርዓትን ተከትሎ ሳይሆን ያለ ፍርድ ቤቱ ልዩ ፈቃድ ሀራጅ ባዩ ከገዢው ጋር ባደረገው የዋጋ ድርድር የተሸጠ መሆኑን ስለሚያሳይ ይህም የፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 422 ንዑስ አንቀጽ 2 የተደነገገውን የሚጥስ

መሠረታዊ የሕግ ስህተት ያለበት አፈፃፀም በመሆኑ በአጠቃላይ የሀራጅ ሽያጩ በሚፈፀምበት ጊዜ ከላይ የተገለጹት ሁለት መሠረታዊ ግዙፍ ጉድለቶች በመሆናቸውና እነዚህም ጉድለቶች በመልካቹ ላይ ከፍ ያለ ጉዳት የሚያደርሱ መሆናቸው የከፍተኛው ፍርድ ቤት በፍርድ አስፈፃሚው የተሠራ መሠረታዊና በአመልካች ላይ ጉዳት የሚያስከትል ጉድለት የለም በማለት የሰጠው ትዕዛዝና ይግባኝ ሰሚው ፍርድ ቤት ወደ ይግባኙ የሚያስገባ በቂ ምክንያት የለም በማለት ይግባኙ በፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 337 መሠረት እንዲሰረዝ የሰጠው ትዕዛዝ መሠረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት ያለበት ሆኖ ተገኝቷል።

ው ሣ ኔ

1. ከዚህ በፊት የተደረገው የሀራጅ ሽያጭ መሠረታዊ ግድፈት ያለበት በመሆኑ በዚህ ፍርድ ቤት የተሰረዘ መሆኑን አውቆ ድርጅቱ እንደገና በሀራጅ እንዲሸጥ በማድረግ አፈፃፀሙን እንዲያስቀጥል ለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የውሳኔው ግልባጭ ከመሸኛ ጋር ይላክ።
2. በዚህ ፍርድ ቤት የወጡትን ወጭና ኪሳራ ግራ ቀኙ ይቻቻሉ፤ መዝገቡ ተዘግቶ ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ነ/ዓ